

7. Syn Člověka

Teologické bádání cítí se nejistým při odpovídání na otázky, které souvisí s tímto novozákonním pojmem. Proto také nebude moci podat žádné jasné a konečné rozhodnutí. Nemůže se dostat ven z různých »snad«, »pravděpodobně«, »dá se předpokládat«, pokud s vědeckou vážností sleduje Pravdu, a nedá se již napřed vést a udržovat dogmatickými předpoklady.

Novozákonní badatelé, jako Rudolf Knopf a Henrich Weinel, pocítují jako podivnou věc, že někdo, kdo tu právě v plné přítomnosti stojí, hovoří o sobě ve třetí osobě. Tím spíše, že tak činí Ježíš, který přece jinak hovoří tak prostě a jasně. Weinel rozeznává dvě skupiny výpovědí o Synu Člověka:

»Jedna hovoří o tom, že Syn Člověka »přijde« na oblacích nebeských, a připomíná tím silně Syna Člověka židovské apokalyptiky. Druhá skupina bere Syna Člověka prostě za označení, kterým Ježíš označil sám sebe a nechává ho říkat:

»Syn Člověka přišel.« . »Syn Člověka je zde a je Pánem sabatu.«, a tak dále.

Mezi těmito oběma skupinami výpovědí není žádné souvislosti a spojitosti. Mohli bychom Ježíšovi, a vůbec nějakému člověku připisovat tak podivné používání řeči! Možno přece považovat za pravou buď první nebo druhou skupinu výroků o Synu Člověka. Ale která to je? Později byla k oběma skupinám připojena slova další. Mnozí lidé by nejraději vymazali tyto apokalyptické výroky, že prý byly přece převzaty z židovské apokalyptiky.

Ale proč se má pak na celém světě jedině Ježíš nechávat hovořit takovým způsobem, jako by ještě nikdy na zemi nebyl?

Proč má říkat »Syn Člověka přijde« a nikoliv »přijdu zase«?

To se vysvětluje jen Jeho ústy. On jediný mohl hovořit o přicházejícím Synu Člověka, neboť všichni ostatní by museli hovořit o návratu nebo o novém příchodu Ježíšovu. Pozdější křesťanství má také ovšem tento dvojitý způsob řeči, neboť právě ono ho uchovalo také, ale ještě nevynalezlo. Ježíš tedy pravděpodobně hovořil jen o budoucím příchodu Syna Člověka. Jedině toto řešení vysvětluje nespojitost obou výroků. Ovšem i potom zůstává otázkou, zda Ježíš považoval sám sebe za přicházejícího Syna Člověka, nebo zda očekával někoho jiného. To se nedá zodpovědět s určitostí.« ¹⁾

Z tohoto vědeckého šetření můžeme vzít dvojitý význam:

1) Je to přiznání badatele v tomto oboru, že teologie v otázce Syna Člověka **nemůže** dospět k jasnému výsledku.

2) Vážnou možnost, že Ježíš ve svém zaslíbení Syna Člověka mínil někoho **jiného** než sebe.

Když se tedy teologové jako Knopf a Weinel přiklání k názoru, že se »učedníci zcela nemýlili, když mu označení Syna Člověka vkládali do úst, jako by tím označoval sebe«, pak se vidí k tomu nucení poznáním, že se Ježíš podle zpráv evangelia považoval za **Mesiáše**.

K tomu nutno připojit poznámku: Ježíš byl Bohem seslaný Mesiáš. O tom není pochyby. To však nijak nenutí k domněnce, že byl současně také Synem Člověka, nebo že se za něho považoval. Zde se pomíchávají dvě otázky, které by měly být projednávány odděleně a každá zvlášť. Jinak se nedostaneme z nejasností. Čeho již není schopno teologické bádání, to nám nyní dává Poselství Grálu: Naprostou jasnost také v těchto otázkách.

Chceme nejdříve přistoupit blíž k otázce:

Nalézáme nějaké opěrné body v Písmu svatém, které by nás opravňovaly k otázce domněnky, že Synem Člověka mohl být přece někdo jiný než Kristus? Tuto otázku nutno zodpovědět kladně. Spisovatel Poselství Grálu poukazuje nám tři hlediska, která nutno brát v úvahu.

a) Také on se zmiňuje o té podivné skutečnosti, že Ježíš hovoří výslovně vždy jen ve třetí osobě, kdykoliv hovoří o Synu Člověka. V každém případě panovala již tehdy nejasnost v této otázce, jak zřejmě vysvítá z Jana 12, 34. Pak je tu lid, který klade otázku:

Kdo je tento Syn Člověka?

Je úplně možné, že také učedníkům to nebylo jasné. V každém případě narážíme v této i v následujících kapitolách na místa, která nám říkají, že učedníci svému Mistru často i v jiných věcech nerozuměli.²⁾ Poselství Grálu však vysvětluje toto nepochopení učedníků tak prostě a jasně, že to může přinést osvětlení každému myslícímu člověku.

b) V Poselství Grálu hovoří spisovatel o dvou místech bible, která jsou významná v této souvislosti:³⁾ Poněvadž se jedná o závažnou otázku, chci zde tyto významné vývody uvést nezkráceně:

»Právě Matouš ukazuje, že mnohému neporozuměl, že to zpracoval svým způsobem a předával bezstarostně dále, jako již na počátku svého sepsání.

Matouš 1, 21 (zvěstování anděla Josefovi): »Porodí Syna a dáš mu jméno Jeho Ježíš; neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů.«.

Na to ve verši 22 a 23 následuje u Matouše:

»To všechno se stalo, aby se splnilo, co řekl Hospodin ústy proroka: Hle panna počne a porodí syna a dájí mu jméno Imanuel, to jest přeloženo, »Bůh s námi.«.«.

Matouš vykládá prorocké Izajášovo, chtěl je úzce spojit s narozením Syna Božího, a to tím způsobem, který velmi zřetelně ukazuje, že ve svých sepsáních nechává mluvit jen své osobní názory, a není tedy věcným.

To by mělo být každému **výstrahou**, že tato podání nejsou Slovem Božím, ale že je nutno považovat je za čistě osobní názory spisovatelovy!

Matouš například nevidí ani rozdíl mezi zvěstováním Izajáše, které sám uvádí, a zvěstováním andělovým. V dětské prostotě je navzájem úplně pomíchal, **poněvadž si to tak tehdy myslel**, nestaraje se, je-li to správné. Při tom vůbec nevidí, že uvedená jména jsou rozdílná.

Avšak tato jména nebyla bez účelu označena zcela určitě! Izajáš zvěstuje - **IMANUEL** - anděl však - **JEŽÍŠ** - ! Není to tedy Imanuel kterého Maria porodila, a proto není také tím, jehož zvěstoval Izajáš.

Izajáš zvěstoval Imanuele, Syna Člověka, anděl však Ježíše, Syna Božího! Jsou to zřetelně dvě různá zvěstování, která vyžadují dvou různých splnění, která musí být splněna dvěma různými osobami! Smísení obou těchto pochodů je nemožné. Mohlo by se tak stát jen při úmyslném lidském chtění, kdyby se nedbalo všech předpokladů.

Matouš neměl při tom zlého úmyslu. Bylo to pouze sepsání jeho prostého názoru bezstarostným způsobem. Mohlo se mu lehce stát, že to všechno spojil, protože tehdy mnohem více než dnes se čekalo na splnění zaslíbení starých prorockých, a toužebně se v něm žilo. Netušil, že z toho vznikne na

neštěstí ještě větší neporozumění. O zaslíbení Imanuele nemusím se zde šířit, poněvadž jsem o tom již vícekrát v Poselství Grálu podrobně mluvil.«.

Zde se setkáváme s novým výkladem a vysvětlením Písma. Co jinak čteme v komentářích o těchto věcech, je lidská moudrost, zbožná snaha vniknout do ducha bible. Je to tedy učenost v Písmu. Tato slova jsou však v ý k l a d e m bible, ze kterého k nám mluví z p l n o m o c n ě n í. Komu pro to chybí citění, ten nebude také ani schopen najít klenot Pravdy.

Poznávajícímu budou však umožněny hluboké pohledy do dějin spasení lidstva. Celé bohatství Boží milosti se rozevře před udiveným zrakem, a duch, který se stal vidoucím, vyzývá Boží moudrost.

Jaké bohaté a hluboké podněty by mohlo dostat také teologické bádání z Abd-ru-shinových přednášek, jen kdyby bylo schopno obětovat své »vlastní vědění« na oltář Pravdy! Potřebovalo by se jen zřeknout všech omylů a chyb, které ještě dnes hustě přerůstají Pravdu! Všechno pravé, spravedlivé a pravdivé by mu nebylo vzato, naopak bylo by mu k tomu přidáno nové a veliké. Což je taková oběť tak těžká?

Asi před dvěma desetiletími objevila se na teologickém knižním trhu hodnotná práce Wilhema Fischera: »Svědectví o Kristu ve Starém zákoně«.

Bylo by třeba jen uvítat, kdyby nám později některý badatel v tomto oboru dal knihu:

»Svědectví o Imanuelovi ve Starém zákoně«.

Jaké by to bylo obohacení pro křesťanskou obec věřících. Tím by také bohatství starozákonních zvěstování úplně nově zazářilo. Musím se zde vyjádřit stručně. Dejme jen k sobě následující místa z Písma:

Izajáš, kapitola 42, 1 - 3: »Zde je služebník můj, jehož podepírám, můj vyvolený, v němž jsem našel zalíbení. Vložil jsem do něho ducha svého, aby vyhlásil soud pranárodům.

Nekřičí a hlas nepozvedá, nedává se slyšet na ulici. Nalomenou třtinu nedolomí, nezhasí knot doutnající. Soud vyhlásí podle Pravdy.«.

A na druhé straně Daniel 7, 13 a 14:

»Viděl jsem v nočním vidění, hle s nebeskými oblaky přicházel jakoby Syn Člověka; došel až k Věkovitému, přivedli ho k němu. A byla mu dána vladařská moc, sláva a království, aby ho uctivali všichni lidé různých národností a jazyků. Jeho vladařská moc je věčná, která nepomine a jeho království nebude zrušeno.«.

Kdyby to četl nezaujatý, prostý člověk, který nemá ani tušení o dogmatickém výkladu a vysvětlení bible v církevním smyslu, cožpak by při tom nemusel přijít na následující myšlenku? Prorokům, které Bůh osvětlil, aby zvěstovali, co přijde k našemu poučení, bylo také dáno, aby viděli mnohé věci do budoucnosti. Oni viděli, jak Syn Boží přichází k soudu, aby trestal svět. Oni však také viděli, že přijde jeden, aby potěšil a posílil zlomená srdce. Jedenkráté líčí jeho příchod jako krále nebes, který přijde v oblacích obklopen anděly svými, podruhé zase hovoří o něm zcela prostě a jednoduše. Nazývají ho služebníkem Nejvyššího. To jsou zřetelně dvě různé osoby. Jsou tedy dva, kteří sem chtějí přijít jako hosté. Byla by mu vzdána myšlenka, aby na základě tak rozdílné výpovědi přistříhl na jednu osobu.

3) Nyní se dostáváme ke třetímu hledisku, které vrhá jasné světlo na naši otázku. Přečteme si ze 16. kapitoly Janova evangelia následující verše ve zde uvedeném pořadí:

Verš 13, 8, 16, 28. Nejlépe bude když nejprve poslechneme samotného spisovatele Poselství Grálu.

„Ale když přijde On, Duch Pravdy, uvede vás ve všelikou Pravdu. A když On přijde, bude trestati svět pro hříchy a spravedlnost. A přinese soud. Já však jdu k Otci, a vy mne již neuzříte. Od otce jsem vyšel a přišel na tento svět. Nyní opouštím tento svět a odcházím k Otci.“

Bez porozumění se předčítají tato slova v kostelích, ačkoliv je v nich Synem Božím zcela jasně řečeno, že přijde někdo, jiný než On, aby zvěstoval Pravdu a přinesl soud. Duch Pravdy, který jest živoucím křížem. A přece učí církev i zde falešně a proti těmto jasným slovům.

Přesto, že Pavel napsal kdysi ke Korintským: „Naše vědění je kusé, ale až přijde dokonalost, pak zmizí všechno kusé a nedokonalé.“

V tom ukazuje apoštol, že příchod toho, který bude hlásat dokonalou Pravdu, je nutno teprve očekávat a že zaslíbení Syna Božího o této věci nemohlo se vztahovati na známé vylití síly Ducha Svatého, které bylo v době, kdy Pavel toto slovo psal, již minulostí.

Ale to jim nic nepomůže, poněvadž doba poznání toho všeho jest zde a všechno falešné se musí zhroutit.

Dosud lidé nemohli slavit žádné opravdové Svatodušní svátky a také k nim nemohlo proniknouti poznání v probuzení ducha, který podlehl tolika falešným výkladům, na kterých mají největší podíl hlavně církve!

Nebude jim nic prominuto z této velké viny!

Opět zde musím říci: Kdo nepozoruje a necítí, že zde k nám hovoří Pravda, je duchovně hluchý. Jemu ovšem nemůže být pomůženo. Učení církve o Duchu Svatém je zatíženo nejasnostmi.

Bude církev ochotna dáti si ukázati cestu Ducha Pravdy? To by znamenalo, že bude ochotna následovati sama toto volání, které nyní hlásá z kazatelen: Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské.

Bude to zjevné podle jejího rozhodnutí o novém Slově!

II. Je nutno si ujasniti ještě druhou otázku dříve, než přejdeme k tomu, abychom zkoumali smysl a obsah pojmu “Syn Člověka”.

Svědectví Nového zákona hovoří o příchodu v oblacích, tedy o příchodu k soudu. Jsou v bibli také místa, ve kterých se poukazuje na to, že Syn Člověka přijde na zem, aby ještě jednou daroval lidem Slovo ještě před soudem...?

Dle mého názoru je nutno také na tuto otázku odpovědět kladně. Jsou dvě místa v Písmu, které nám to mohou objasniti.

a) Na konci podobenství o prosící vdově pravil Pán:

„Což teprve Bůh! Nejedná on právo svým vyvoleným, kteří k němu dnem i nocí volají, i když jim s pomocí prodlévá? Ujišťuji Vás, že se jich brzy zastane. Ale nalezne Syn Člověka víru na zemi, až přijde?“⁴⁾

V Poselství Grálu čteme slova: „Ježíš označil příchod Syna Člověka jako poslední možnost záchrany a poukázal na to, že s ním propukne soud“.

Tím pravit nositel nového Slova tedy přesně totéž, co tehdy Syn Boží v onom podobenství. Synu Člověka je připraven dvojitý úkol, který jedině on může splnit a dokončit.

1) S ním propuká soud!

2) On přináší poslední možnost záchrany!

O těchto dvou úkolech hovoří také Ježíš ve svém podobenství. Práví, že »Zachrání brzy«, ale je s tím spojená vážná a úzkostlivá otázka: Ale poznají Ho tito vyvolení, až přijde? To se zdá být tak samozřejmým, a přece tomu tak není! Vždyť také z oněch deseti panen, které čekaly na ženicha, bylo jich jen pět, které Ho »poznaly«. Ty ostatní zmeškaly však hodinu, která se již nikdy nevrátí. Je pryč, a tím se samotné vyloučily ze svatby. ⁵⁾

Je to velká a vážná výstraha, kterou tu Ježíš dává všem vyvoleným: »Ale když přijde Syn Člověka, zdalíž nalezne **víru** na zemi?«. Víra nebo nevěra je možná jen vůči **Božímu Poselství!**

Kdyby událost příchodu Syna Člověka vnutila se všem viditelně a hmatatelně, pak by byla vyloučena jakákoliv možnost víry nebo nevěry. Příchod »v oblacích nebeských« nedá se však poznat pozemským zrakem, jak se mnozí křesťané domnívají. Byl by poznatelný jen pro ty, u nichž jsou duchovní oči otevřeny. Ale víra nebo nevěra, jak již bylo řečeno, je možná jen vůči Poselství Božímu. Proto vidím v podobenství a v prosící vdově poukaz na **pozemský** příchod Syna Člověka.

b) O příchodu na tuto zemi hovoří také ona Ježíšova slova z Jeho řeči na rozloučenou, o které jsme se již jednou zmínili v jiné souvislosti. ⁶⁾ Syn Boží řekl kdysi ke svým učedníkům:

»Ještě mnoho jiného bych vám měl pověděl, ale vy byste to nesnesli!« Tato slova obsahují v sobě hlubokou bolest. Stále znovu naráží Pán na tento nedostatek porozumění u svých učedníků, takže se rozhodl o mnohém již vůbec nemluvit, ačkoliv by jim to byl rád řekl, kdyby pro to byli zralí. Takto však musel učedníkům mnohé zadržet.

Tito byli proto velmi zarmoucení, poněvadž pozorovali, že jejich Pán a Mistr by jim rád dal ještě více, ale pro jejich nedostatečné pochopení jim dát nemohl. Tu je těšil Pán oním skvělým zaslíbením:

Jakmile však přijde On Duch Pravdy, uvede vás do veškeré Pravdy, ...

Zde stojí proti sobě dva názory při výkladu těchto slov. Církev učí, že poslání Utěšitele stalo se o prvních Letnicích. Podle Poselství Grálu máme zde také dvě rozdílná zaslíbení v bibli. ⁷⁾ Letnice jest hodina vylití síly skrze Ducha Svatého, jak to Ježíš zaslíbil krátce před svým Nanebevstoupením. ⁸⁾ Vyslání Utěšitele, Ducha Pravdy, nebylo však tehdy provedeno. Duch Pravdy je Syn Člověka. Ten přijde, aby soudil svět a nabídl poslední možnost záchrany v soudu.

III. Chci se nyní zabývat otázkou, jaký význam má označení »Syn Člověka«.

Teologické bádání, které téměř všeobecně trvá na tom, že se tu jedná o pojmenování, kterým Ježíš označoval sám sebe, vidí tyto možnosti:

a) Říká se, že Ježíš tak hovoří o sobě ve skromné zdrženlivosti ⁹⁾.

b) Nebo je tu domněnka, že těmito slovy chtěl označit svou lidskou přirozenost. ¹⁰⁾

c) Je tu dále zastáván názor, že ve smyslu známého místa v proroku Danielovi ¹¹⁾, označil se za Syna Člověka, který má přijít v oblacích nebeských. ¹²⁾

d) Konečně se říká: Ježíš narážel u svého národa na vzrůstající odmítavost a nepřátelství. Proto nechtěl svůj nárok vydat nezasvěcené veřejnosti. K tomu účelu mu sloužilo označení »Syn Člověka«, jako ochrana pro svatyni, do které neměly nahlížet zraky nepovolaných. Označil se tak proto jako zneuznaný Mesiáš! ¹³⁾

Teologicky je možno brát vážně jen oba poslední důvody. Ale může někdo říct, že těmito výsledky teologického bádání je skutečně vyjasněna otázka Syna Člověka? Jistě sotva! Proto je také profesor Litzman dost poctivý, aby v prvním svazku svých »Dějiny staré církve« přinesl:

»Již ani nejstarší křesťanstvo nerozumělo slovu »Syn Člověka« a vyhýbalo se jeho používání. Ono zůstalo dále hádankou až do dnešního dne.« ¹⁴⁾

Poselství Grálu sejmulo nyní závoj z tohoto tajemství, nikoliv proto, aby uspokojilo naši touhu po vědě, nýbrž kvůli záchraně. Odkazují zde na rozhodující přednášky, které vrhají jasné světlo na tuto otázku. Je to tak, jakoby v každé další přednášce bylo nám dááno nové zjevení, jemuž bez znalosti předcházejících přednášek nelze porozumět. Poselství musí být čteno v bezpodmínečné souvislosti. Nesmí z něho být vytrhovány jednotlivé statě. Také pořadí přednášek musí být dodržováno. Jestliže tedy nyní jednotlivé přednášky, které podstatně přispívají k objasnění tajemství, které je ještě i dnes rozšířeno o Synu Člověka, děje se tak jen proto, aby bylo možno prohlásit:

Kdo nezná důkladně následující přednášky, tomu chybí všechny předpoklady pro věcný úsudek:

- Hledá se pomocník,
- Lenost ducha, Světový učitel,
- Cizinec,
- Svatý Grál,
- Tajemství Lucifera,
- Světové dění,
- Syn Člověka,
- Život,
- Kristus řekl,
- Budiž Světlo a
- Praduchovní úrovně I., II., III.

Uzavírám tuto úvahu následujícími slovy z Poselství Grálu:

»Ten, kdo věří v Syna Božího a Jeho Slovo a snaží se je učinit v sobě živým, kdo tedy je má ve svém nitru ve správném výkladu a podle něho jedná, nepotřebuje samozřejmě čekat na zaslíbeného Syna Člověka, poněvadž On nepřinese nic jiného než to, co Syn Boží již přinesl. Ale je tu ovšem předpoklad, že slovům Syna Božího skutečně rozuměl a nedrží se tvrdošijně mylného podání a tradice. Jestliže se někdo připoutá na omyly, pak nebude moct dokončit svůj vzestup, pokud se mu nedostane vysvětlení, které je zůstaveno Synu Člověka, poněvadž omezený lidský duch sám není schopen, aby se uvolnil a vytrhl z popínavého býlí, které nyní zarostlo Pravdu.«

¹⁾ Potud Weinel ve své biblické teologii Nového zákona vydaného Verlag Mohr, Tübingen, 1921, strana 218

²⁾ Jan 12, 16; 13, 6 - 8; 14, 4 - 5; 14, 8 - 9

³⁾ Izajáš 7, 14 a Matouš 1, 21.

⁴⁾ Luk. 18, 7 - 8

⁵⁾ Matouš 25, 1 - 13

⁶⁾ Jan 16, 12 a 13

⁷⁾ Skutky apoštolské 1, 8 a Jan 16, 13

- ⁸⁾ Skutky apoštolské 1, 8
- ⁹⁾ například Matouš 11, 18 a 19
- ¹⁰⁾ Matouš 8, 20
- ¹¹⁾ Daniel 7, 13 - 14
- ¹²⁾ Matouš 26, 64
- ¹³⁾ Lukáš 19, 10
- ¹⁴⁾ 2. vydání Verlag Walter Gruyter, Berlin, 1937, strana 46